

Narada Obywatelska o Klimacie – zaproszenie do projektu

[Fundacja Pole Dialogu](#), [Instytut na rzecz Ekorozwoju](#) oraz [Norsensus Mediaforum](#) poszukują 20 gmin do udziału w Ogólnopolskiej serii Narad Obywatelskich o Klimacie.

Czym jest Narada Obywatelska?

To forma konsultacji społecznych, której celem jest wypracowanie jakościowych rekomendacji dotyczących określonego zagadnienia. Cel ten osiąga przez **zaangażowanie losowo wybranej, reprezentatywnej¹ grupy osób**, która **wspólnie przechodzi przez etap edukacyjny**, w trakcie którego zapoznaje się z wiedzą ekspercką i działaniami urzędu.

Narada obejmuje cykl kilku warsztatowych spotkań po 4-6 godzin z mieszkańcami/kami, które prowadzi moderator. Na każdym spotkaniu uczestnicy/ki wchodzą coraz głębiej w omawiane zagadnienie – zadają pytania, zapoznają się z materiałami informacyjnymi, wysłuchują osób eksperckich oraz prezentacji urzędu.

Korzyści z przeprowadzenia **narady obywatelskiej**:

- **Wiarygodność procesu** - rekomendacje wypracowane są przez reprezentatywną demograficznie grupę mieszkańców/nek, którzy odzwierciedlają kompozycję lokalnej społeczności, a część edukacyjna angażuje różne opinie.
- **Wysoka jakość rekomendacji** - wypracowanie rozwiązań poprzedzone jest częścią edukacyjną, do której zaproszone są osoby eksperckie i osoby reprezentujące gminę.
- **Budowanie zaufania** - proces skupia się na tworzeniu płaszczyzn do dialogu między społecznością, lokalnymi organizacjami i instytucjami samorządowymi.
- **Oszczędność zasobów** - metoda narad obywatelskich, dzięki temu, że tworzy przestrzeń do współpracy mieszkańców/nek, samorządu, ekspertów i organizacji lokalnych gwarantuje przemyślane rozwiązania, odporne na błędy i niedopatrzenia.
- **Wzmacnianie negocjacyjnej pozycji gminy** w staraniu się o środki z funduszy unijnych czy też z innych źródeł, jak np. Krajowy Plan Odbudowy na inwestycje infrastrukturalne na rzecz ochrony klimatu,
- **Mandat na realizację** - Daje władzom miasta poparcie społeczne do wprowadzania wypracowanych wspólnie rozwiązań

Niejednokrotnie doświadczyliśmy w naszych działaniach z gminami tego, że zapewniając mieszkańcom i mieszkankom odpowiednią rzetelną wiedzę ekspercką i tworząc przestrzeń do merytorycznej dyskusji, **stają się oni zaangażowanymi i odpowiedzialnymi partnerami dla władz miasta** w debacie o ważnych dla danej społeczności sprawach, unosząc się ponad ideologiczne spory i koncentrując na celu. A cele ekologiczne dla unijnej gospodarki na najbliższe lata są ambitne i wymagają dużych nakładów zasobów, pracy oraz współpracy na różnych szczeblach, więc warto zadbać o to, by społeczność lokalna była na pokładzie.

Więcej o metodzie można przeczytać tutaj:

[Narada obywatelska | Partycypacja Obywatelska](#)

¹ Reprezentatywna, czyli taka, która odzwierciedla konkretne kategorie demograficzne występujące w danej społeczności. Pod uwagę bierze się takie czynniki jak płeć, grupę wiekową czy poziom wykształcenia.

Główna idea projektu

Projekt kierujemy do gmin zainteresowanych partycypacją obywatelską, szczególnie tych małych i średnich. W tych ośrodkach istnieje silna potrzeba podjęcia działań na rzecz klimatu, społeczny kapitał mieszkańców i mieszkanki do zaangażowania się w procesy partycypacyjne, jak również świadomość władz miasta co do ważności i korzyści takich procesów. Mają one natomiast ograniczone zasoby – zarówno finansowe jak i osobowe - do realizacji dużych procesów partycypacyjnych, takich jak panele klimatyczne, które organizowane są w ostatnich latach w dużych miastach – między innymi w Warszawie, Gdańsku, Lublinie, Krakowie czy Poznaniu.

Dostrzegamy wartość w zaadaptowaniu i skrojeniu do potrzeb małych i średnich miast innego narzędzia partycypacji, które pomogłoby w realizacji podobnych celów jak panele klimatyczne w mniejszej skali.

Narady Obywatelskie o Klimacie (NOoK) to w skrócie:

- **włączenie mieszkańców i mieszkanki** w proces decydowania o polityce klimatycznej swojej gminy, zwiększenie zaangażowania, a także podjęcie odpowiedzialności za wprowadzane w gminie rozwiązania proekologiczne;
- **wsparcie gmin** w tworzeniu strategicznych dokumentów klimatycznych z udziałem mieszkańców/ek i wzmocnienie pozycji negocjacyjnej w staraniu się o środki unijne na inwestycje na rzecz klimatu;
- **budowanie zasobów gminy** poprzez rozwój kompetencji jej pracowników i osób reprezentujących lokalne organizacje pozarządowe
- wykorzystanie i adaptacja mało znanego w Polsce narzędzia partycypacji: **narad obywatelskich** na potrzeby małych i średnich miast.

Gdzie jesteśmy i dokąd idziemy?

Projekt został podzielony na dwie fazy:

I. Faza Laboratorium Narady Obywatelskiej o Klimacie – podczas której w 4 gminach (Cieszyn, Świdwin, Michałowice i Lesko) przeprowadzone zostały pilotażowe procesy konsultacji dokumentów strategicznych z wykorzystaniem metody narad obywatelskich.

II. Faza Ogólnopolskiej Narady Obywatelskiej o Klimacie – podczas której narady ze wsparciem eksperckim oraz z wykorzystaniem materiałów wypracowanych po fazie Laboratorium realizowane będą w kolejnych gminach w Polsce.

Faza pierwsza została zakończona! Nasza metoda czeka na wdrożenie w kolejnych gminach.

W celu dostosowania metody narad do potrzeb gmin, w fazie Laboratorium zrealizowaliśmy 4 narady obywatelskie. Wypróbowaliśmy proponowane przez nas działania w różnych kontekstach i wyciągnęliśmy wnioski, by lepiej odpowiadać na wyzwania i cele konkretnych gmin.

Teraz zapraszamy gminy do udziału w ogólnopolskiej fali narad i upowszechniania efektów. Spośród wszystkich zgłoszeń wybierzemy 20 podmiotów, które przejdą przez cykl szkoleń oraz otrzymają wsparcie merytoryczne i finansowe do realizacji narady obywatelskiej.

Jakie wsparcie otrzymuje gmina?

1. **Szkolenia wprowadzające** - zapewniamy dwudniowe szkolenie z prowadzenia konsultacji obywatelskich metodą narady, wraz z symulacją kolejnych jej etapów. Szkolenie wraz z noclegiem i wyżywieniem jest darmowe dla 2 osób z każdej jednostki, która zakwalifikuje się do programu. Na szczególną prośbę oferujemy też zwrot kosztów podróży.
2. **Mentoring** - każdej jednostce przydzielona zostanie osoba do kontaktu, ktoś kto będzie informował o poszczególnych krokach projektu i w razie potrzeby będzie mógł odpowiedzieć na pytania.
3. **Materiały pomocnicze** - po etapie Laboratorium przygotowaliśmy pakiet niezbędny do zrealizowania narady. Znajdą się w nim podręcznik objaśniający poszczególne etapy narady i jak do nich podejść, prezentacje eksperckie o klimacie, narzędzia do facylitacji dyskusji, wskazówki promocyjne.
4. **Wsparcie w realizacji narady obywatelskiej w gminie** - każda jednostka wybrana do udziału w projekcie ma możliwość zgłoszenia się po dodatkowe środki finansowe w wysokości 3000 zł na zrealizowanie konkretnych potrzeb związanych z organizacją narady. Środki te można przeznaczyć między innymi na facylitację, wsparcie promocji, zatrudnienie ekspertów czy druk materiałów.

Zapraszamy do zapoznania się z raportem z realizacji narady obywatelskiej w Gminie Michałowice, która odbyła się w pierwszej fazie projektu: <https://poledialogu.org.pl/nook-gmina-michalowice-raport/>

Jakie są zobowiązania gminy w ramach udziału w projekcie?

Zobowiązania po stronie gminy wynikające z udziału w projekcie to:

- Udział dwóch osób w dwudniowym szkoleniu z metody narady obywatelskiej (nocleg i wyżywienie zapewniamy z naszej strony) - Każda gmina może delegować na szkolenie 2 osoby. Jedna z tych osób może być z lokalnej organizacji, która domyślnie będzie wspierała organizację narady obywatelskiej.
- Realizacja narady obywatelskiej na wybrany temat związany z klimatem w 2024 roku z deklaracją poważnego potraktowania wypracowanych przez naradę rekomendacji i uwzględnienia ich w polityce gminy,
- Współpraca z ekspertami na etapie tworzenia obszaru tematycznego dla narady,
- Rzetelna rekrutacja mieszkańców i mieszkanek,
- Zapewnienie osobom uczestniczącym wyżywienia i wynagrodzenia²,

Realizacja narady może wiązać się z kosztami wynikającymi choćby z potrzeby zapewnienia lokalu, rekrutacji, wynagrodzenia i wyżywienia dla osób biorących udział w naradzie czy oddelegowania osoby koordynującej proces ze strony gminy. Deklarując udział w projekcie warto mieć to na uwadze. Przygotowaliśmy pomocniczą listę pozycji, które mogą generować koszty przy organizacji narady: [Plik z listą potencjalnych wydatków.xlsx](#).

Każda gmina, która zostanie wybrana do udziału dostanie z naszej strony wsparcie w wysokości 3000 zł na pokrycie kosztów związanych z realizacją narady.

² Wynagrodzenie przyjmuje formę wypłaty konkretnej stawki za uczestnictwo w spotkaniu. Jeśli nie ma takiej możliwości lub przekracza to możliwości finansowe gminy można zastąpić tę formę wsparciem pośrednim - na przykład przez zapewnienie bonów na usługi, zwrot kosztów podróży i zapewnienie opieki nad dziećmi.

Jak się zgłosić?

Jeśli chcieliby Państwo zgłosić swoją gminę do udziału w projekcie z ramienia Burmistrza, Prezydenta, Rady Miasta lub innej jednostki zapraszamy do rejestracji przez krótki, elektroniczny formularz:

<https://poledialogu.typeform.com/to/zz3AVCHr>

Jeśli reprezentują Państwo jednostkę nie powiązaną z gminą, również możecie się zgłosić! Priorytet w przyjęciu będą miały instytucje JST, ale jesteśmy otwarci na przyjęcie innych instytucji i organizacji, które chcą wspomagać partycypację w swojej gminie.

Rekrutacja trwa do 17 grudnia!

Dla zainteresowanych głosem osób zaangażowanych w podobne procesy, zachęcamy do zapoznania się z podsumowaniem narad obywatelskich w Rejowcu Fabrycznym i Opolu Lubelskim:

[Narada-obywatelska-wyjatkowa-forma-konsultacji.pdf \(poledialogu.org.pl\)](#)

Jeśli mieliby Państwo pytania odnośnie projektu, zapraszamy do kontaktu:

Fundacja Pole Dialogu,
Eva Mackevica,
e.mackevica@poledialogu.org.pl,
tel.737 332 271

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG oraz z dotacji German Marshall Fund.